

Zdroj: internet / ZŠ a MŠ Rosice, okres Chrudim

Volba studia - deset kroků před rozhodnutím

Cesty k volbě studia a střední školy jsou různé. Každý na to jde jinak, ale všichni potřebují kvalitní informační zázemí a podporu svých blízkých. Tady je „desatero“, které tvoji cestu usnadní.

Krok 1. Zamysli se nad sebou – kdo jsi, co umíš i co ti nejde.

Zkus hledat svoje **přednosti**, schopnosti, vlohy, zájmy, ale i **nedostatky** a slabá místa. Pak je srovněj s požadavky na studium a na výkon povolání. Nezapomeň na svůj zdravotní stav, který může v některých případech volbu ovlivnit.

Přemýšlej o svých **studijních výsledcích**, jak přistupuješ k učení, jak si poradíš, když něčemu nerozumíš, jestli tě víc baví praktická činnost, hledej příčiny tvých potíží při učení a co se s tím dá dělat.

Krok 2. Promluv si o svých záměrech s nejbližšími.

Otevřeně řekni o svých plánech někomu, **komu důvěřuješ**. Mohou to být rodiče, příbuzní, kamarádi, učitelé, výchovný poradce, kariérový poradce mimo školu. Ptej se, co si o tom myslí. Jejich **názor** může být jiný než tvůj, ale získáš cennou zpětnou vazbu a podněty k dalšímu přemýšlení.

Krok 3. Vytvoř si seznam zajímavých oborů.

Vyhledávej obory, které by tě nějak oslovily. Můžeš vybírat i různé úrovně vzdělání, jak maturitní, tak výuční. K tomu potřebuješ alespoň **základní přehled** o obsahu vzdělávání jednotlivých oborů, tzn., co se budeš učit a co tě čeká po škole.

Dá se postupovat i **vylučovacím metodou**, kdy ze vzdělávacích možností vyřazuješ obory, které tě z nějakého důvodu odrazují, nic ti neříkají nebo je rozhodně odmítáš. Soupis zajímavých oborů ti poslouží jako základní materiál k přemýšlení o tom, „co chci a co mohu“. Pak už můžeš hledat školy, které je vyučují.

Krok 4. Povolání – co bys dělal, kdybys byl...

Pozoruj kolem sebe, kdo co dělá a jestli by tě to bavilo. Přitom si všímej i detailů - pracovního prostředí, pomůcek, způsobu práce a posuzuj, co z toho ti je blízké. Požádej o pomoc třeba rodiče.

Popisy jednotlivých povolání získáš na stránkách Integrovaného systému typových pozic

www.istp.cz nebo v Národní soustavě povolání www.nsp.cz.

Posuzuj, zda požadované vzdělání k výkonu povolání, která tě zaujmou, odpovídá tvým možnostem.

Krok 5. Bez informací o školách se nepohneš z místa .

Jestli chceš maturitu nebo se raději vyučit, už asi tušíš. Problém bývá ve výběru konkrétního oboru a školy – kdo se v tom má vyznat. **Škol je hodně** a bez informací, co která škola nabízí, to nejde.

Srovnej si různé možnosti a uvidíš, že se tvůj výběr nemusí omezovat jen na nabídku nejbližší školy.

Přehledně si vypiš **výhody a nevýhody** (např. jak daleko je škola od domova, a to znamená internátní ubytování, kolik je školné v soukromých školách a jaké jsou finanční možnosti rodičů). Porovnávej přijímací zkoušky v jednotlivých školách, odhaduj své šance na přijetí z loňského poměru přihlášených a přijatých uchazečů apod.

Krok 6. Jdi se do škol podívat .

Dny otevřených dveří jsou jedinečnou příležitostí, jak se seznámit se školním prostředím, učiteli a podmínkami studia. Ptej se na všechno, co tě zajímá – na způsob výuky, na pracoviště pro odbornou praxi, jak škola komunikuje s rodiči, na mimoškolní aktivity žáků, na uplatnění absolventů této školy, zda se učitelé věnují žákům individuálně. Návštěva školy může působit i motivačně, např. ke zlepšení studijních výsledků.

Navštiv **více škol**, abys mohl porovnávat a posuzovat, jak ti vyhovuje jejich velikost, atmosféra, jednání pedagogů apod. Někdy může rozhodnout i to, že je škola umístěna v příjemném prostředí nebo jde o menší školu spíše rodinného typu.

Krok 7. Sežeň reference o škole.

Vizitkou škol jsou jejich **webové stránky**. Mají určitou vypovídací hodnotu a uvidíš, zda obsahují aktuální a dostatečné informace a dávají prostor také studentům, nebo pouze prezentují aktivity vedení.

Posoudit **kvalitu školy** není jednoduché. Záleží na tom, čemu říkáš „kvalita“ a co očekáváš. Školy kontroluje Česká školní inspekce, která vždy zpracuje zprávu s popisem zjištěných předností a nedostatků. Zprávy jsou veřejně dostupné na www.csicr.cz a můžeš si udělat názor, jak se prezentuje škola a jak je hodnocena inspektory.

Pobav se o škole s jejími studenty, třeba na **burze středních škol** a jiných akcích. I jejich vyjádření může napovědět.

Krok 8. Kariérové poradenství je pro tebe.

Pokud nemáš jistotu s výběrem studia, obrať se na **odborníky ve škole i mimo ni**. Ptej se na všechno, co potřebuješ vědět a co ti není jasné.

Existuje víc možností, kam se obrátit, např.:

škola – učitelé, výchovný poradce

kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR, dříve informační a poradenská střediska

(www.portal.mpsv.cz) - mají dobré informace o povoláních a trhu práce

informační centra pro mládež při Národním institutu pro děti a mládež (www.icm.cz) - pomohou najít školu

Centrum kariérového poradenství při Národním ústavu pro vzdělávání v Praze (www.nuv.cz) - poradí s výběrem studia a obsahem vzdělávání.

Krok 9. Připrav se na přijímačky.

Některé střední školy pořádají na podzim tzv. **přijímačky nanečisto**. Poznáš prostředí, ověříš si svoje znalosti a získáš obratnost při řešení mnohdy nezvyklých úkolů. Nabídky kurzů inzerují školy na svých webech i v médiích.

Krok 10. Pedagogicko-psychologická poradna

Máš **problémy s učením** nebo chováním nebo máš nějaké zdravotní znevýhodnění a nevíš, co s tím? Obrat' se na psychology. Odborně tě vyšetří, navrhnou ti řešení, poskytnou metodickou pomoc a mohou ti doporučit vzdělávací cestu.

Návštěvu poradny neodkládej, čím dřív to začneš řešit, tím lépe.